

EK:n yrityskyselyn tulokset digitalouden osaamistarpeista 2019

Johtava asiantuntija Mika Tuuliainen (mika.tuuliainen@ek.fi)

Johtaja Riikka Heikinheimo (riikka.heikinheimo@ek.fi)

EK:n yrityskyselyn tulokset digitalouden osaamistarpeista 2019

- Joulukuussa 2018 toteutetussa tiedustelussa syvennyttiin digitalisaation tuomiin osaamistarpeisiin ja –puutteisiin.
- Henkilöstö ja koulutustiedustelu lähetettiin noin 3600 jäsenyritykselle joulukuussa 2018. Otoksessa olivat mukana kaikki yli 150 henkilöä työllistävät yritykset. Pienempien yrityskokoluokkien osalta kyseessä on satunnaisotanta.
- Tiedusteluun vastasi 848 yritystä ja vastausprosentiksi tuli 24. Vastaukset on painotettu kattamaan koko yrityskenttä.
- Tilastotietoa syvennettiin Tilastokeskuksen aineistolla (Tietotekniikan käyttö yrityksissä 2018).

Digitalisaation määritelmä kyselyssä

”Digitalisaatio on muun muassa yrityksen toimintatapojen uudistamista, sisäisten prosessien digitalisointia, palveluiden sähköistämistä tai tiedon käsittelyä digitaalisessa muodossa.

Digitalisaatiossa uusia toimintatapoja ja liiketoimintamahdollisuuksia syntyy esimerkiksi datan, älykkäiden laitteiden, ohjelmistojen ja sosiaalisen median avulla.

Digitaalisella osaamisella viitataan kykyyn uudistaa yrityksen liiketoimintaa digitaalisuuden keinoin tai laajemmin kykyihin toimia digitalisoituvassa yhteiskunnassa.”

Yritysten digiosaamistarpeet

STRATEGINEN MERKITYS

65%

65% yrityksistä käsittelee digitalisaation mahdollisuuksia strategisella tasolla. Digitalisaation strateginen merkitys liiketoiminnassa voimistuu.

UUDET OSAAMISTARPEET

89%

89% yrityksistä digitalisaatio luo uusia osaamistarpeita. Uutta osaamista tarvitaan mm. taloushallinnossa, viestinnässä sekä myynnissä ja markkinoinnissa.

VAIKUTUS LIIKETOIMINTAAN

72%

72% yrityksistä kokee puutteellisten digitaitojen vaikeuttavan liiketoimintaa. Tärkein tapa kehittää osaamista on kouluttamalla nykyisiä työntekijöitä.

DIGITALISAATION HYÖDYNTÄMINEN

90%

Digitalisaatio vaikuttaa lähes kaikkien yritysten toimintaan. Vain 10 % yrityksistä kokee, että digitalisaatiolla ei ole vaikutusta liiketoimintaan tai osaamistarpeisiin.

SUUNNANNÄYTTÄJÄT

9%

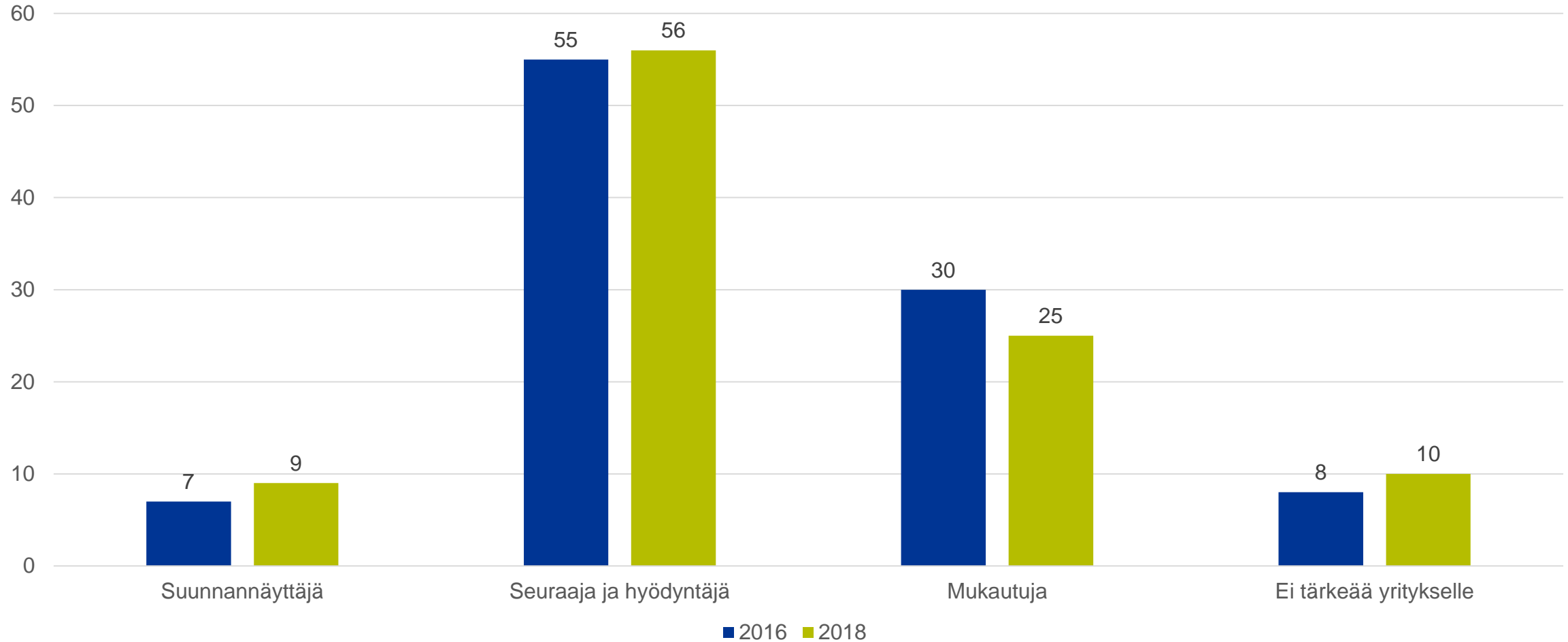
9% yrityksistä kokee olevan suunnannäyttäjiä. Edelläkävijän osaamista tarvitaan erityisesti viestinnässä, T&K –toiminnassa sekä myynnissä ja markkinoinnissa.

JOHDON OSAAMINEN

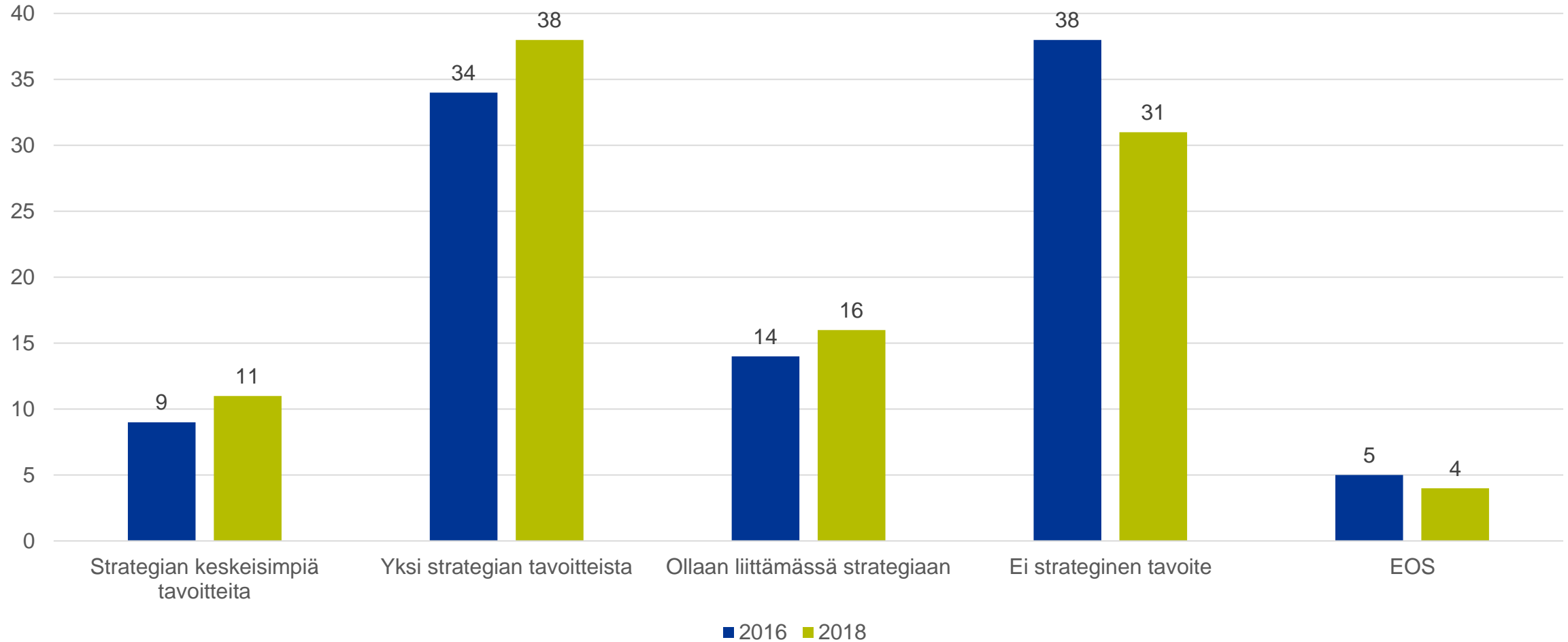
46%

46% yrityksistä johdolla on erinomainen tai hyvä ymmärrys digitalisaation mahdollisuuksista liiketoiminnan kehittämisessä.

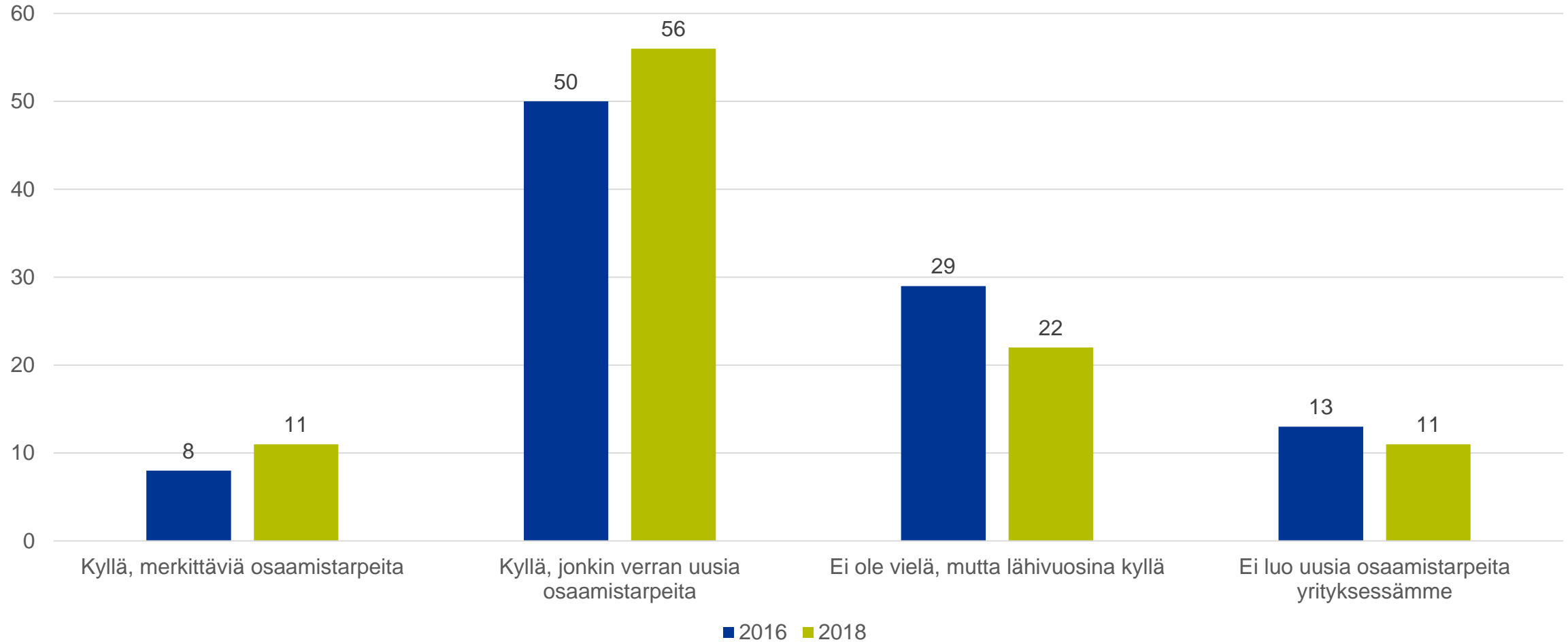
Arvioikaa mikä on yrityksenne asema suhteessa toimialanne yritysten digitalisoitumiskehitykseen? (%)

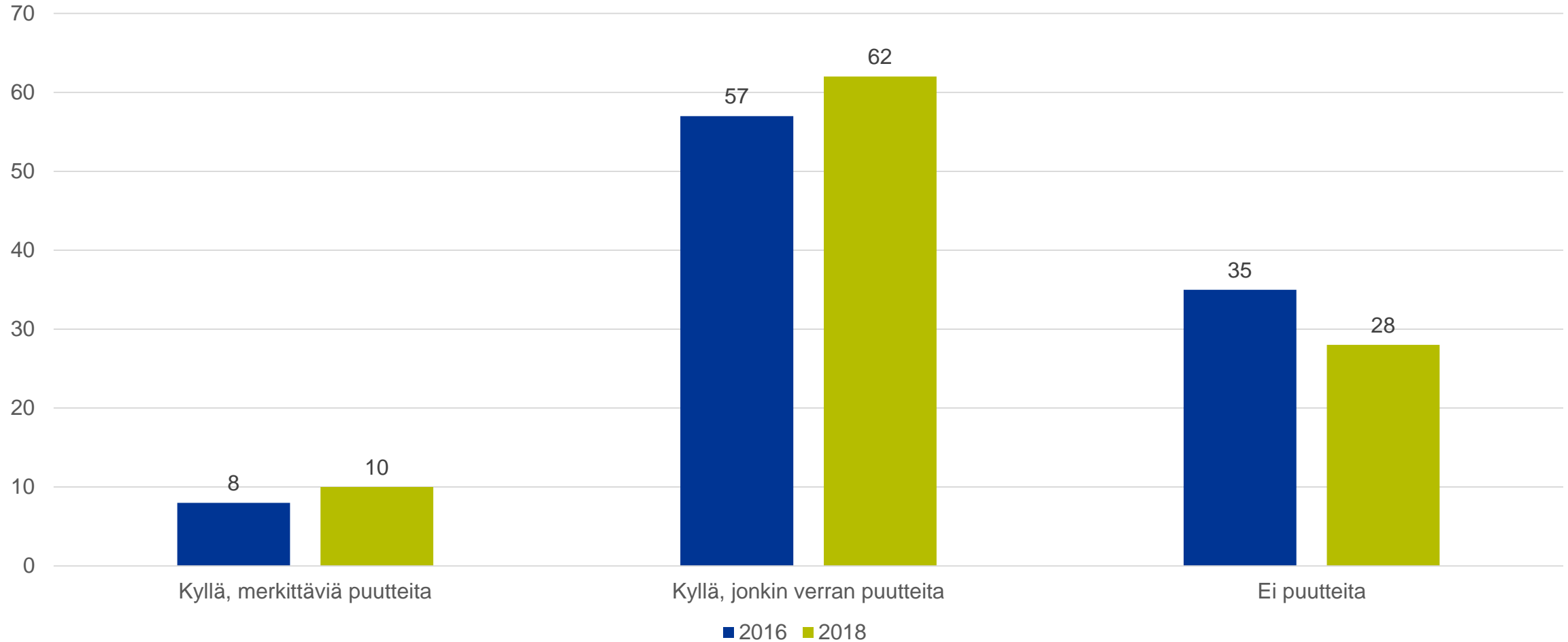
Onko digitalisointi määritelty osaksi yrityksenne strategisia tavoitteita? (%)

Aiheuttaako digitalisaatio uusia osaamistarpeita henkilöstölle? (%)

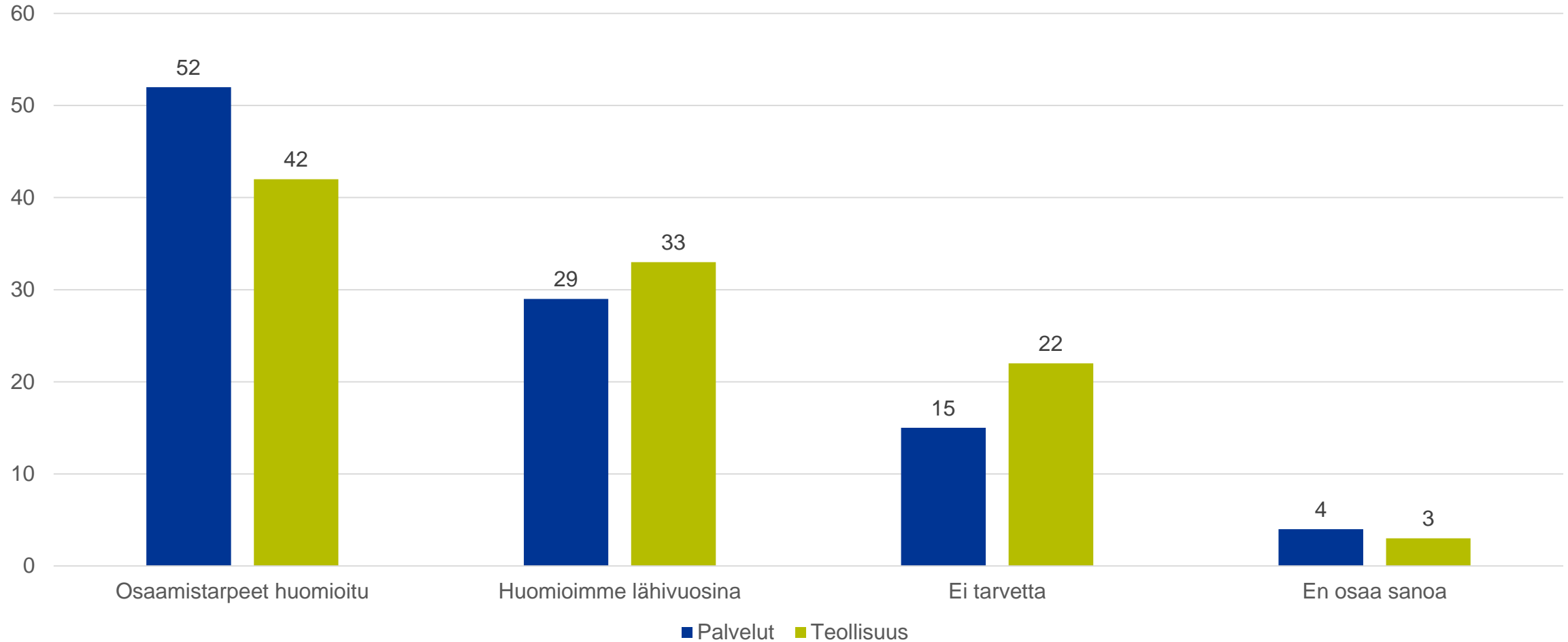

Onko henkilöstönne digitaidoissa puutteita, jotka vaikeuttavat tällä hetkellä yrityksen toimintaa? (%)

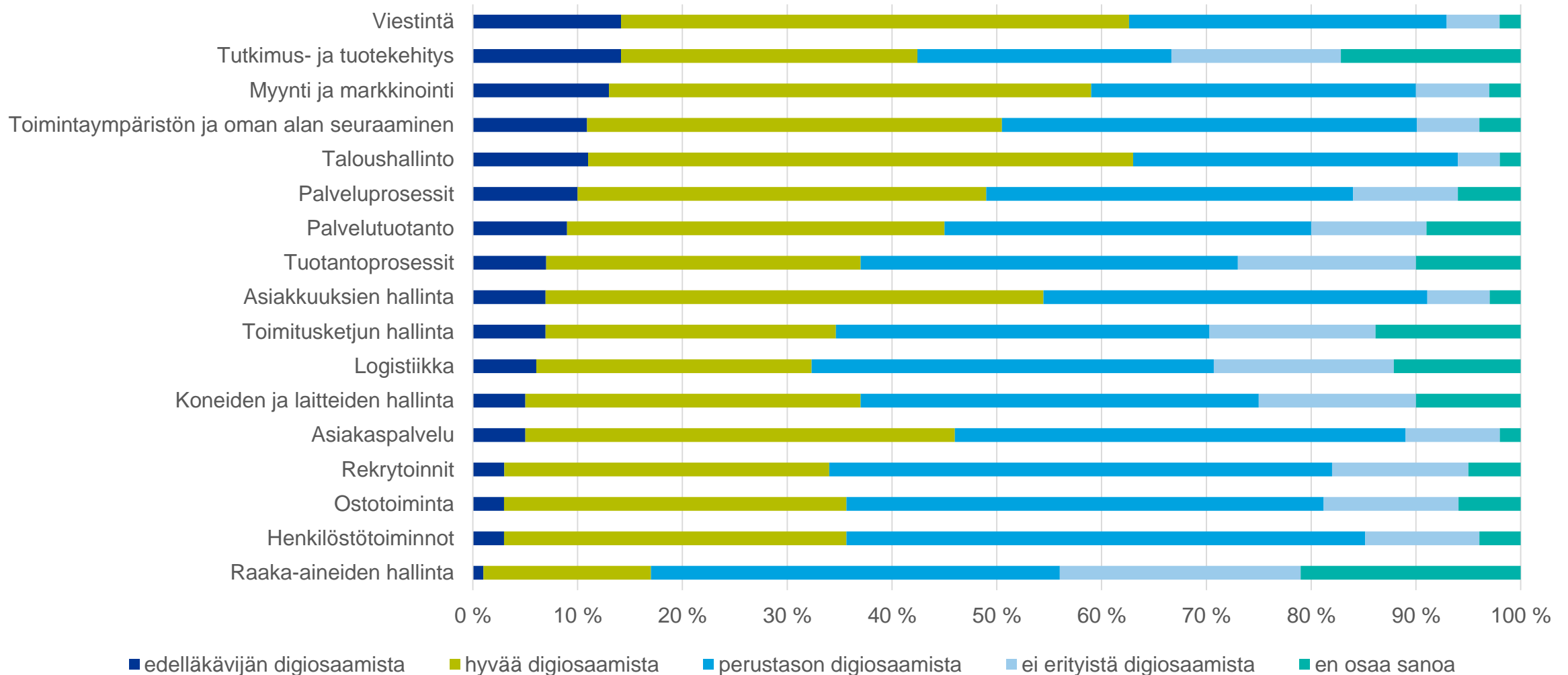

Onko digitalisaatiosta johtuvat henkilöstön osaamistarpeet huomioitu henkilöstöstrategiassanne, henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassanne tai muussa henkilöstöä koskevassa suunnitelmassa? (%)

Arvioikaa, kuinka syvällisiä digitaitoja henkilöstöltänne edellytetään seuraavissa toiminnoissa tai palveluissa?

Missä tehtävissä tarvitaan edelläkävijän digiosaamista tai hyvää digiosaamista?

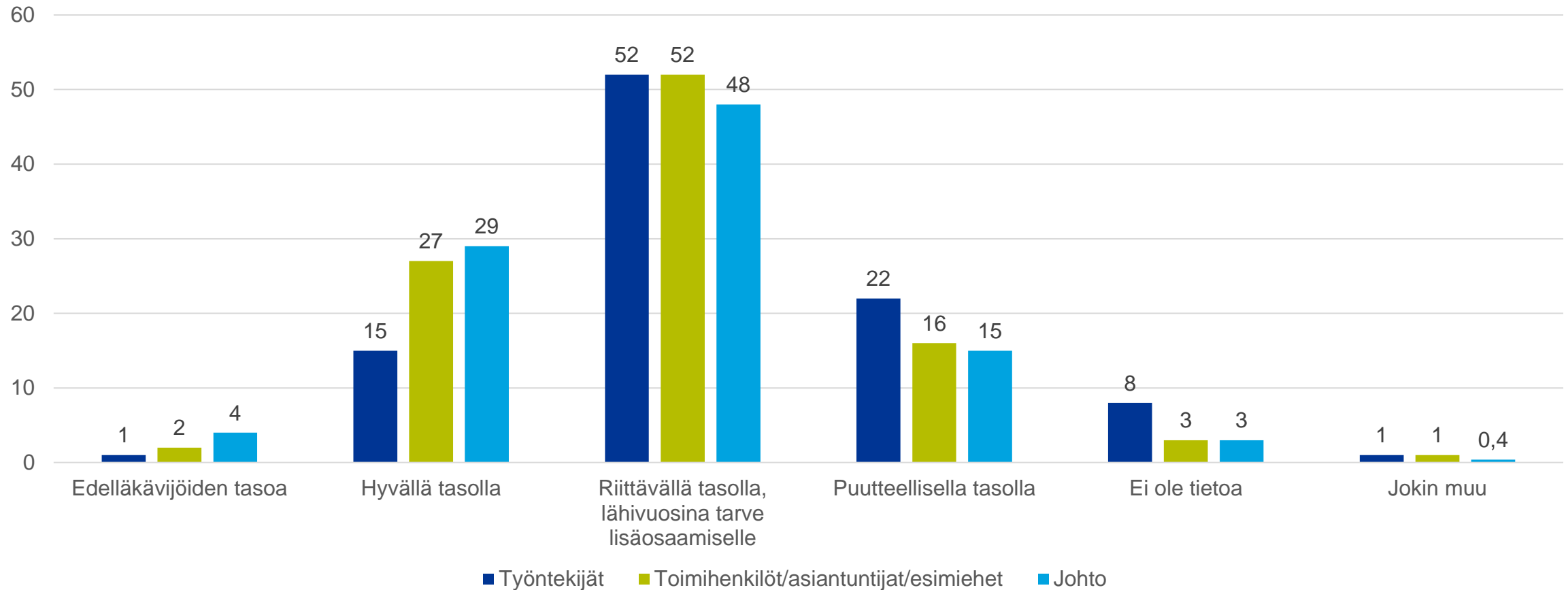
1. Taloushallinto
2. Viestintä
3. Myynti ja markkinointi
4. Asiakkuuksien hallinta
5. Toimintaympäristön ja oman alan seuraaminen
6. Palveluprosessit
7. Asiakaspalvelu
8. Palvelutuotanto

Avopalautetta: millaisten digitaitojen puutteesta on kyse?

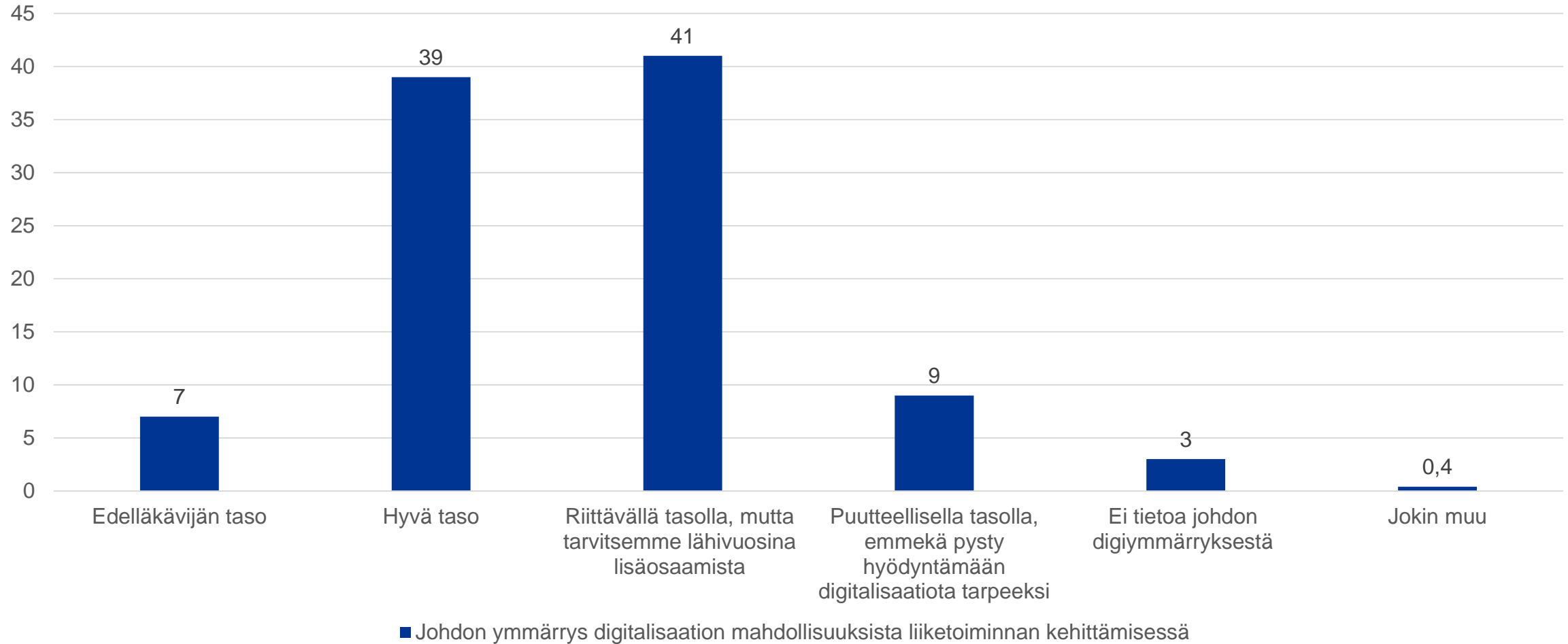
- ”Riittämättömät tietotekniset taidot haittaavat mm. uusien ohjelmistojen tai toimintatapojen omaksumista.”
- ”Ikähaarukan yläpäässä on paljon päälliköitä, joilla rautainen toimialatuntemus ja pitkä kokemus. Toisaalta näillä henkilöillä yleinen tietoteknisen/digiosaamisen puute johtaa ajan myötä tehottomuuteen.”
- ”Ei nähdä digitalisaation mahdollisuuksia.”
- ”Uusien järjestelmien käyttöosaaminen vielä osittain puutteellista.”
- ”Riittävä tuntemus jotta voisimme nähdä missä kohdissa digiratkaisut tulevaisuudessa todennäköisimmin ovat ajankohtaisia.”
- ”Saavutettavuusdirektiivin ja gdpr vaatimusten täyttäminen.”
- ”Puuttuu ymmärrys digiosaamisen merkityksestä liiketoimintaan.”
- ”Nuoret työntekijät ovat hyvin kehityksessä mukana, mutta monilla esimiehillä ja kokeneemmilla työntekijöillä on vielä liian korkea kynnys ottaa digivälineet aktiiviseen käyttöön päivittäisessä työssä ja johtamisessa. Asia kehittyy koko ajan parempaan suuntaan.”
- ”Sovellusten tunteminen, tarpeiden määrittäminen sen suhteen, missä toiminnoissa on mahdollisuuksia digitalisoida osia prosessista.”
- ”Digitaalisten palvelujen kehittämisen osaaminen.”
- ”Digitalisaation hyödyntäminen uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämisessä.”
- ”Ei osata hyödyntää kaikkia mahdollisuuksia mitä olisi käytettävissä.”
- ”Datan käsittely ja analysointi.”
- ”Uusien some-markkinointikanavien käyttöönotto jo olemassa olevien rinnalle.”

Millä tasolla arvioitte henkilöstönne digitaitojen olevan tällä hetkellä eri henkilöstöryhmittäin tarkasteltuna? (%)

Digitaitojen tilannekuva

Miten arvioitte johdon ymmärtävän digitalisaation mahdollisuudet liiketoiminnan kehittämisessä? (%)

Tietotekniikan käyttö yrityksissä 2018

DATAN HYÖDYNTÄMINEN

19%

Yrityksistä hyödyntää big dataa. Suurista yrityksistä kolmannes yleisimmin yritykset käyttivät sosiaalisen median tuottamaa dataa (9%).

VERKKOKAUPPA

19%

19% yrityksistä myy tuotteita tai palveluita verkkokaupalla. Verkkokauppaa käytiin kaikkein useimmin tukkukaupan toimialalla, 40 prosentissa yrityksistä.

SOSIAALISEN MEDIAN KÄYTTÖ

69%

Sosiaalista mediaa käyttää 69 prosenttia yrityksistä. Sosiaalista mediaa käyttävien yritysten lukumäärä on lisääntynyt viidessä vuodessa 31 prosenttiyksiköllä.

INTERNET-YHTEYDET

100%

Suomessa käytännössä kaikilla yrityksillä on internet-yhteys (yli 10 henk.)

NÄKYVYYS VERKOSSA

96%

96 % yrityksistä on omat kotisivut (mikroyritykset ei mukana). Suurin osa käyttää sivuja tuotteiden tai palvelujen kuvaukseen tai hintatietojen jakamiseen.

PILVIPALVELUT

65%

Maksullisia pilvipalveluja käyttää 65% yrityksistä. Pilvipalveluista yleisimmin yritykset käyttivät sähköpostia (79%).

Johtopäätökset

1

Yrityskenttä on edelleen vahvasti jakautunut suhteessa digitalisaatioon: ”diginukkuja” ja -mukautujia on enemmän kuin edelläkävijöitä.

Koulutus- ja tukipalveluiden kehittämisessä on huomioitava niin ensimmäistä digiloikkaa ottavien yritysten kuin kansainvälisen tason edelläkävijöiden osaamistarpeet.

2

Digitalisaatio on luonut uusia osaamistarpeita lähes kaikkien yritysten liiketoimintaan. 72 prosenttia kokee, että henkilöstön digiosaamisessa on liiketoimintaa vaikeuttavia puutteita.

Yritykset kouluttavat henkilöstöään ja rekrytoivat uusia osaajia, mutta myös työntekijöillä on vastuu osaamisensa päivittämisessä. Digitalisaatio on sukupolvikysymys.

3

Yhteyksien ja verkkonäkyvyyden osalta yritykset ovat hyvin kehityksessä mukana. Digitalisaatiota hyödynnetään täysimääräisesti liiketoiminnassa edelleen yllättävän vähän. Datan hyödyntämisessä ollaan alkuvaiheessa.

Eniten uusia digiajan osaamisia tarvitaan datan hyödyntämisessä, asiakasrajapinnassa, taloushallinnon, markkinoinnin, myynnin ja viestinnän tehtävissä ja sekä toimintaympäristön analytiikassa.

4

Digimuutos ei ole järjestelmällisesti johdettu prosessi kaikissa yrityksissä. Yrityksen johdon ja omistajien merkitys onnistumisessa on kriittinen.

Yrityksen tilanne riippuu pitkälti yrityksen toimialasta, strategiasta ja digitalisoitumisen tarpeesta. Keskustelu digitalisaation mahdollisuuksista pitää tuoda lähelle yritystä ja käydä yrityksen kielellä. Realismia ja moniäänisyyttä lisää.

EK:n toimenpide-ehdotukset

#1

Vahvistetaan TKI-toiminnan julkisia panostuksia seuraavalla hallituskaudella.

Rahoitusta tarvitaan erityisesti yritysten ekosysteemeihin ja kasvuohjelmiin, joissa mukana myös korkeakoulut ja tutkimuslaitokset.

#2

Lisätään osaamista datan hyödyntämisestä liiketoiminnassa. Vahvistetaan erityisesti pk-sektorin osaamista datan käyttämisestä ja luovuttamisesta.

#3

Keskustelu digipolitiikasta sekä digin ja tekoälyn luomista mahdollisuuksista liiketoiminnalle pitää tuoda lähelle yritystä ja käydä yrityksen kielellä.

Lisätään yhteistyötä oppilaitosten ja yritysten välillä.

Lisätiedot:

Mika Tuuliainen

Johtava asiantuntija

☎ 050 563 4729

🐦 @MikaTuuliainen

Riikka Heikinheimo

Johtaja

☎ 046 9229 692

🐦 @RHeikinheimo